

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه آموزش عالی علمی - کاربردی وزارت جهاد کشاورزی
مرکز آموزش کشاورزی و منابع طبیعی رسول اکرم (ص) دامغان

بید غلات (بید گندم) *Sitotroga Cerealella*

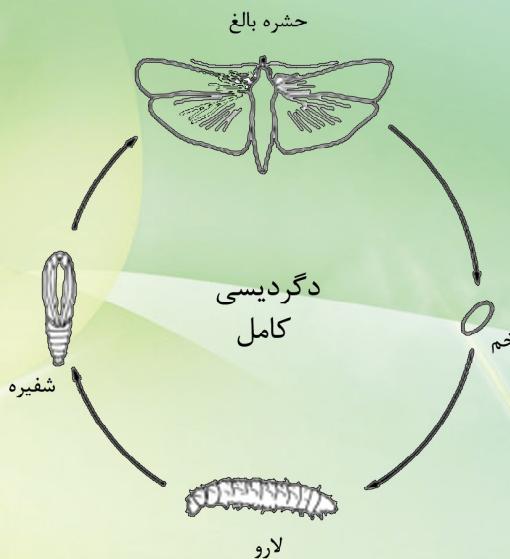
تهیه کنندگان

محمد تقی قانع پور - مهدی حبیبی

۱۳۹۶

سیکل زندگی بید غلات:

مدیریت تلفیقی کنترل و مبارزه:

۱. بازرسی و برآورد میزان آگودگی
۲. استفاده از آفت کش های انباری (مانند گرد رقیق ، امولوسیون ها ، سموم مایع ، ترکیبات گازی ، پودرهای وتابل)
۳. استفاده از انرژی هسته ای (با مقادیر مختلف در جهت نابودی یا عقیم سازی)
۴. دشمنان طبیعی (سن های شکارگر ، زنبورهای پارازیتوئید و ...)
۵. استفاده از انواع تله ها (شکاف دار ، چاله ای، طعمه ای ، نوری ، فرمونی و ...)

تخم ها به طور معمول در قاعده خوشها به صورت تک تک یا گروهی (توده ای) گذاشته می شوند . پس از تفریح لاروهای جوان قرمز بیرون آمده و پس از سوراخ کردن دانه وارد آن می شوند.

لاروهای جوان از قسمت های نرم دانه ، مانند جوانه تغذیه می کنند . ولی در سنین بالا شروع به تغذیه از همه محتویات دانه کرده و باعث نابودی آن می شوند . لارو در درون دانه ۴ بار پوست اندازی می کنند .

این آفت در مناطق سرد تا ۲ نسل در سال و در مناطق گرم ممکن است تا ۶ نسل در سال ایجاد کند .

مقدمه :

بید غلات یکی از آفات مهم انباری است که لارو آن درون دانه های گندم، ذرت، جو، ارزن و چاودار زندگی کرده و خسارت زیادی به بار می آورد. لارو این پروانه حمله خود را از مزرعه آغاز کرده و خوشه های گندم و ذرت که در حال رسیدن هستند بیشترین خسارت را متحمل می شوند.

شكل شناسی :

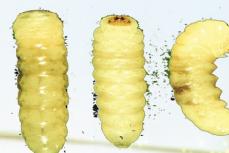
الف : حشره کامل :

حشره کامل پروانه ای است به طول ۶ میلی متر بالهای جلویی باریک و در انتهای نوک تیز. یک سوم کناری عقبی این بالها تا انتهای ریشک های بسیار بلندی دارد. رنگ بالها روشن و سفید مایل به زرد است. در سطخ آنها چند لکه یا خطی، تیره رنگ دیده می شود. بالهای عقبی به نسبت کوتاه و دارای بریدگی ویژه است. هنگام استراحت بالها به صورت شیروانی روی شکم می خوابند.

ب : لارو :

لاروهای کامل به طول ۷ تا ۸ میلی متر است که دارای چند نوار طولی بوده و به رنگ سفید شیری هستند.

ج : شفیره :

شفیره های پروانه های بید غلات در مرحله اول تشکیل شدن به رنگ زرد بوده که تدریجاً به رنگ قهوه ای تغییر رنگ می دهد، اندازه شفیره حدود ۶ تا ۶/۵ میلی متر است.

این آفت در مرحله لاروی و در درجه اول روی گندم و ذرت و در درجه دوم روی جو، چاودار، ذرت خوشه ای ارزن و به ندرت روی برنج و نیز غلات وحشی زندگی می کند.

خسارت :

خسارت این آفت نه تنها از نظر کمیت بلکه از لحاظ کیفی نیز دارای اهمیت زیادی است، زیرا لاروها ضمن تغذیه فضولات خود را درون دانه ها انباشته کرده و همراه با پوسته های لاروی و تارهای تنبیده شده کیفیت دانه را به شدت دگرگون می کند در نتیجه ارزش اقتصادی و کیفیت دانه پایین می آید.

آفت از جوانه دانه تغذیه می کند. سپس بقیه محتويات دانه را می خورند و تنها پوست دانه را باقی می گذارند لاروها پس از رسیدن به رشد کامل ابتدا بوسیله آرواره های خود پوست دانه را به شکل دایره می برند. سپس پیله ابریشمی تنبیده شده و درون آن به شفیره تبدیل می شود. پروانه ها زمستان را در انبار در داخل توده گندم در میان کيسه های حاوی غلات و دیگر پناهگاه ها به سر می برند. در فصل بهار پس از گرم شدن هوا و افزایش رطوبت پروانه ها در انبار بیرون آمده و به سوی مزارع پرواز می کنند.

